

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาอังกฤษมีแนวโน้มที่จะมีบทบาทสำคัญในชีวิตของคนไทยเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง อีกทั้งนโยบายของประเทศต้องการเปลี่ยนแปลงสภาพสังคมจากสังคมเกษตรกรรมไปสู่สังคมอุตสาหกรรมและบริการ เครื่องจักรกลทันสมัยและเทคโนโลยีข่าวสารได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้นในชีวิตประจำวัน ทั้งในด้านส่วนตัวและการประกอบอาชีพ มีผลทำให้ประเทศต้องหันไปพึ่งพาเทคโนโลยีใหม่ ๆ จากต่างประเทศมากขึ้น แต่การค้นคว้าต่าง ๆ ภายในประเทศทำได้ไม่ทันกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพราะการสร้างองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีภายในประเทศไม่สามารถก้าวทันความเปลี่ยนแปลงและตอบสนองต่อความต้องการได้ดีเท่าที่ควร (สภากาชาดไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2532 : 41-43) อีกประการหนึ่งการนำเอาเทคโนโลยีเหล่านี้มาใช้ จำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษอันเป็นภาษาสากลเป็นสื่อกลาง การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจึงเป็นสิ่งจำเป็น ผู้ที่สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ดีย่อมมีโอกาสดีกว่า ทั้งในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อในระดับสูง ดังนั้นภาษาอังกฤษจึงมีบทบาทสำคัญมากในสถานศึกษาทั้งในโรงเรียนและสถาบันการศึกษาชั้นสูง จึงได้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ภาษาอังกฤษเพื่อเป็นพื้นฐานในการหาความรู้ชั้นสูง และการประกอบอาชีพในอนาคต

อย่างไรก็ตามผู้ที่จะมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษได้ดีนั้น ต้องอาศัยความสามารถในทักษะทั้ง 4 ได้แก่ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน สำหรับคนไทย ทักษะที่มีบทบาทสำคัญที่สุด คือทักษะการอ่าน ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ อัจฉรา วงศ์โสธร (2524 : 47) ที่สำรวจความต้องการของสังคมต้องการใช้ภาษาอังกฤษ พบว่าหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจใช้ภาษาอังกฤษในระดับปานกลางก่อนไปทางมาก และพบว่าทักษะที่ใช้มากที่สุดคือทักษะ

การอ่าน และจากงานวิจัยของ อุษา กาญจนสถิต (2524 : 278-280) ที่ได้สำรวจความต้องการการใช้ภาษาอังกฤษในวงการธุรกิจ ผลการวิจัยพบว่าหน่วยงานต่าง ๆ ในวงการธุรกิจมีความต้องการการใช้ภาษาอังกฤษในปริมาณมาก และมีทักษะที่ใช้มากที่สุดคือ ทักษะการอ่าน

นันทนา นิยะพันธ์ (2526 : 2) ชี้ให้เห็นความสำคัญของทักษะการอ่านว่าสำคัญเทียบเท่าทักษะการฟังและทักษะการพูด หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับสังคม ซึ่งไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน เพราะไม่ต้องพบปะติดต่อกับชาวต่างประเทศตลอดเวลา เพียงแต่มีทักษะการอ่านสูงก็สามารถศึกษาหาความรู้จากตำราภาษาอังกฤษได้ ในทำนองเดียวกัน สุกัทร อักษรานุเคราะห์ (2530 : 82) กล่าวว่า "ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญมากที่สุด สำหรับผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศในประเทศไทย ทั้งนี้เพราะมีโอกาสใช้ทักษะการฟัง การพูด และการเขียนภาษาอังกฤษน้อยกว่าการอ่าน" และ ดี อี เอสคีย์ (D. E. Eskey 1975 : 210) ได้กล่าวถึงความสำคัญของทักษะการอ่านโดยเฉพาะสำหรับนักเรียนที่ไม่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ว่า เป็นกุญแจนำไปสู่ความรู้ที่กว้างขวางขึ้น

จึงสรุปได้ว่าในประเทศที่ไม่ใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน เช่น ประเทศไทย นั้น ทักษะการอ่านมีความสำคัญมากที่สุด เมื่อกล่าวถึงทักษะการอ่าน มาร์ธา ดัลแมนและคณะ (Martha Dallman et. al 1978 : 69) แสดงความคิดเห็นว่าการหมายถึงการอ่านเพื่อความเข้าใจเพราะความเข้าใจเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการอ่าน ผู้สอนจำเป็นต้องพัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเพื่อความเข้าใจเพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถอ่านได้อย่างประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ เดล ดี จอห์นสัน และ โทมัส ซี บาร์เรตต์ (Dale D. Johnson and Thomas C. Barrett 1981 : 47-50) ให้ความคิดเห็นว่า "ข้อความจะเป็นเพียงความหมายเบื้องต้นเท่านั้น ความหมายที่แท้จริงในการอ่านผู้อ่านจะเป็นผู้กำหนด การกำหนดความหมายของผู้อ่านต้องอาศัยความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ"

รูธ สเตรง (Ruth Strang 1969 : 139) ได้กล่าวถึงความเข้าใจในการอ่านว่า คือ ความสามารถในการจับความสำคัญและรายละเอียดปลีกย่อยได้ ผู้ที่มีความเข้าใจในการอ่านจะสามารถย่อใจความหรือสรุปโครงสร้างของสิ่งที่อ่านได้ หรือสามารถเข้าใจความสัมพันธ์ต่าง ๆ ของสิ่งที่อ่านได้ เช่น ความสัมพันธ์ในการเปรียบเทียบ ความสัมพันธ์ในการขัดแย้ง ความสัมพันธ์ในการลำดับเหตุการณ์ ทราบแนวการเขียน อารมณ์ หรือแนวความคิดของผู้เขียน และสามารถทำการประเมินสิ่งที่อ่านได้ เช่น แสดงความเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยอย่างมีเหตุผล นอกจากนี้ความเข้าใจในการอ่านยังหมายถึงการที่ผู้อ่านสามารถนำความคิดของผู้เขียนมาใช้กับชีวิตและปัญหาในปัจจุบันและอนาคตของตน ทั้งสามารถตัดสินใจได้ว่าถ้าเป็นตนเองจะทำอย่างไร และทำไมทำอย่างนั้น

แกรี แอโรว์สมิธ (Gary Arrowsmith 1973 : 84) กล่าวว่า "การอ่านเพื่อความเข้าใจจะเกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์ เมื่อผู้อ่านมีความคิด ความรู้สึก หรือเห็นภาพพจน์ที่เกิดขึ้นในใจจากการอ่าน ตรงกับสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อ" ในทำนองเดียวกัน เอ็มเมอร์ล วี เดอชองด์ และ เฮนรี พี สมิธ (Emeral V. Dechant and Henry P. Smith 1977 : 36) กล่าวถึงการอ่านเพื่อความเข้าใจว่า ประกอบด้วย การนำความหมายที่ถูกต้องมาสัมพันธ์กับคำที่อ่าน การประเมินความหมายในข้อความที่อ่าน การเลือกความหมายที่ถูกต้อง การเรียงลำดับความคิดในการอ่าน การรับความคิดเข้ามาเก็บไว้ การนำความคิดไปใช้ในปัจจุบันและอนาคต และรวมถึงความสามารถในการให้เหตุผลเฉพาะที่เป็นส่วนย่อย และสามารถจับความหมายในส่วนที่กว้างขึ้นได้

เดวิด อี เอส คี (David E. Eskey 1986 : 82) กล่าวว่า การที่นักเรียนจะมีความเข้าใจในการอ่านได้ นักเรียนจะต้องเข้าใจแบบแผนของภาษาด้วย คือ ต้องเข้าใจและรับรู้ในส่วนประกอบทางโครงสร้างที่สัมพันธ์กันในลักษณะซึ่งประกอบกันเป็นประโยค นักเรียนจะต้องเข้าใจคำจำกัดความต่าง ๆ เป็นต้นว่า คำที่เชื่อมคำและข้อความ ตลอดจนการเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลใหม่ที่ได้รับกับข้อมูลเก่าที่มีอยู่แล้ว

เนื่องจากการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ในการสอนอ่านที่จะฝึกให้ผู้อ่านมีความเข้าใจในการอ่านได้ จำเป็นต้องมีเทคนิคการสอนหลายแบบ และเทคนิคที่มีผู้ใช้มากที่สุดคือ เทคนิคการใช้คำถาม คลิฟฟอร์ด แอล บุษ และ มิลเดรด เอช ฮูเบอร์ (Clifford L. Bush and Mildred H. Huebner 1970 : 107-113) ได้ชี้ให้เห็นประโยชน์ของเทคนิคการใช้คำถามในการสอนอ่านว่า คำถามช่วยให้ผู้เรียนอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากเป็นแนวทางให้ผู้เรียนสามารถสังเกตและสรุปในสิ่งที่อ่านได้ สามารถให้คำจำกัดความจดจำรายละเอียด ทราบจุดประสงค์ของผู้เขียน สรุปโครงเรื่อง เปรียบเทียบ แสดงความเห็นด้วย หรือคัดค้าน ขยายความเข้าใจเหตุและผลที่เกี่ยวข้องกัน นำสิ่งที่อ่านไปใช้ได้ สถานการณ์ใหม่ ทั้งสามารถวิเคราะห์วิจารณ์ ใช้จินตนาการในการตั้งคำถามอื่น ๆ อภิปรายความคิด และสามารถสรุปอ้างอิงไปถึงสิ่งรอบตัวอื่น ๆ ได้ ในทำนองเดียวกัน โรส แคทซ์ ออติส (Rose Katz Ortiz 1977 : 109-114) กล่าวถึงประโยชน์ของการใช้คำถามในการอ่านไว้ 2 ประการคือ คำถามมีส่วนช่วยในการอ่าน โดยทำให้ผู้อ่านมีความสนใจในสิ่งที่อ่าน (attention) และช่วยอธิบายสิ่งที่อ่านให้ชัดเจน (clarification)

พี เดวิด เพียร์สัน และ เดล ดี จอห์นสัน (P. David Pearson and Dale D. Johnson 1978 : 137) กล่าวว่า "คำถามเป็นเครื่องมือในการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจมานานหลายสิบปี โดยมีจุดประสงค์เพื่อฝึกและประเมินผลการอ่านเพื่อความเข้าใจ ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ยุทธวิธีการใช้คำถามเป็นสิ่งสำคัญ เพราะการใช้คำถามที่ไม่เหมาะสม นอกจากจะไม่สามารถพัฒนาทักษะการอ่านแล้ว อาจจะทำให้สร้างพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนด้วย ในทำนองเดียวกัน แฮรี่ ซิงเกอร์ (Harry Singer 1978 : 901-902) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้คำถามว่า การใช้คำถามทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการอ่านเป็นยุทธวิธีหลักในการสอนให้เกิดการเข้าใจในบทอ่าน นอกจากนั้น เจมส์ วอร์ด (James

Ward 1980 : 3) ได้ให้ความคิดเห็นว่าครูผู้ประสบความสำเร็จในการสอนทักษะการอ่านคือ ผู้ที่สามารถนำเอาคำถามทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการอ่านมาใช้ได้อย่างเหมาะสม

ผู้เชี่ยวชาญการสอนอ่านได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการใช้คำถามก่อนการอ่าน ระหว่างการอ่าน และหลังการอ่านดังนี้

โฮราซ จัดสัน (Horace Judson 1963 : 163) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการใช้คำถามก่อนการอ่านไว้ว่าจะช่วยให้ผู้อ่านมีเป้าหมายในการอ่านที่แน่นอน โรเบิร์ต ดับเบิลยู ริชี (Robert W. Richey 1979 : 137) ได้สรุปเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการใช้คำถามก่อนการอ่านไว้ว่า คำถามน่าจะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการที่กว้างไกล นอกจากนั้นการใช้คำถามนำที่ก่อให้เกิดแนวคิดที่หลากหลายจะทำให้ผู้เรียนพัฒนาความคิด ความชื่นชม (appreciation) และทัศนคติที่ดีต่อบทอ่านนั้น ๆ คำถามที่ใช้ถามก่อนการอ่านควรประเมินความรู้เดิมของผู้เรียน (James E. Twining 1985 : 201) ซึ่งความรู้เดิมในที่นี้หมายถึงความรู้ที่ผู้เรียนมีอยู่แล้วเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่าน เป็นความรู้และความคิดทั่ว ๆ ไป รวมถึงคำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง (Eddie William 1984 : 43, 51) ซู ฮูด และนิคกี โซโลมอน (Sue Hood and Nicky Solomon : 47) ได้แสดงความคิดเห็นว่าคำถามที่ผู้เรียนควรจะได้ฝึกฝนก่อนการอ่านคือ การทำนายความข้างหน้า (prediction) เพื่อช่วยให้ผู้เรียนทราบว่า เรื่องที่จะอ่านนั้นเป็นไปในแนวทางใด การใช้คำถามจึงเปรียบเสมือนเป็นแนวทางให้ผู้เรียนทราบว่าอะไรคือ สิ่งของตนเองจะอ่าน

จินตนา บูมัทนซ์ (2533 : 87) กล่าวถึง จุดประสงค์ของการใช้คำถามระหว่างการสอนว่า จะช่วยในการกระตุ้นความสนใจ ท้าทายผู้เรียนให้เกิดกระบวนการคิด ส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศที่ดีทางสังคม มีอารมณ์ร่วมในระหว่างการสอน ก่อให้เกิดการอภิปราย การประเมินการเริ่มรู้และสรุปการเรียนรู้การสอน ด้วยประโยชน์

ดังกล่าว คำถามระหว่างการอ่านช่วยให้การเรียนรู้ที่นำเชื่อกลายเป็นประสบการณ์ที่นำต้นตอได้

ในทำนองเดียวกัน โทมัส จี ดีไวน์ (Thomas G. Devine 1986 : 164) กล่าวถึง การใช้คำถามในระหว่างการอ่านว่าจะกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอ่านมากขึ้น ดีไวน์ ได้อ้างงานวิจัยมาสนับสนุนความคิดของเขาว่า เมื่อครูถามคำถามในขณะที่ผู้เรียนกำลังอ่านนั้น จะทำให้ผู้เรียนใช้ความคิดในขณะที่อ่านด้วย จึงทำให้มีความเข้าใจมากกว่าการอ่านเพียงอย่างเดียว

คำถามหลังการอ่านส่วนใหญ่จะเป็นคำถามที่ทดสอบ หรือประเมินความรู้ของผู้เรียน ดังที่ เฮซ อาร์ มิลส์ (H. R. Mills 1972 : 72) ได้ให้ความคิดเห็นไว้ว่า "คำถามที่ครูใช้ในห้องเรียนก็เพื่อทดสอบความรู้และความสามารถทางด้านอื่น ๆ เพื่อการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของนักเรียนทั้งห้องหรือเป็นรายบุคคล" ในทำนองเดียวกัน คริสตินา แบริท พอลสตัน และ แมรี นิวตัน บรูเดอร์ (Christina Bratt Paulston and Mary Newton Bruder 1976 : 164) กล่าวถึง การใช้คำถามหลังการอ่านว่ามีจุดประสงค์เพื่อตรวจสอบว่านักเรียนได้อ่านบทอ่านที่กำหนด และเข้าใจในสิ่งที่ได้ทำไปหรือไม่

คริสทีน นัททอล (Christine Nuttal, 1982 : 132-133) ได้แบ่งคำถามเพื่อประเมินความเข้าใจในการอ่านออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. คำถามเกี่ยวกับความเข้าใจระดับตัวอักษร (question of literal comprehension) เป็นคำถามซึ่งหาคำตอบได้จากเนื้อหาที่อ่านโดยตรง
2. คำถามเกี่ยวกับการเรียบเรียงหรือการตีความใหม่ (question involving reorganization or reinterpretation) คำถามชนิดนี้ยากกว่าชนิดแรก ผู้เรียนต้องเข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่านในระดับตัวอักษรหลาย ๆ ส่วน แล้วนำมารวมกันเพื่อตีความเนื้อหาที่อ่าน
3. คำถามเกี่ยวกับการอนุมาน (question of inference) คำถามชนิดนี้ต้องอาศัยการคาดเดา ซึ่งผู้อ่านต้องเข้าใจเนื้อหาที่อ่านเป็นอย่างดี และ

ต้องอาศัยความสามารถทางสติปัญญาเข้ามาช่วยมากกว่าความสามารถทางภาษา

4. คำถามเกี่ยวกับการประเมิน (questions of evaluation) คำถามชนิดนี้ ผู้อ่านต้องพิจารณาจากสิ่งที่อ่านว่าผู้เขียนต้องการสื่อสิ่งใด ประสบผลสำเร็จหรือไม่ ผู้อ่านต้องเป็นผู้ตัดสิน คำถามชนิดนี้ซับซ้อนมาก ต้องใช้การวิเคราะห์และหาเหตุผลมาประกอบ

5. คำถามที่ต้องการความคิดเห็นส่วนตัว (questions of personal response) คำถามชนิดนี้ขึ้นอยู่กับผู้อ่านมากที่สุด คือ ปฏิกริยาที่ผู้อ่านสะท้อนกลับจากสิ่งที่อ่านว่า เชื่อ เห็นด้วย เป็นต้น โดยให้เหตุผลประกอบ คำถามชนิดนี้อาจนำไปสู่การอภิปราย หรือการเขียน

นอกจากการแบ่งคำถามตามจุดประสงค์การสอนอ่านตามที่กล่าวมาแล้ว คำถามที่ใช้กันอยู่อย่างแพร่หลาย ยังสามารถแบ่งตามชนิดของคำถาม ซึ่งสามารถใช้ถามก่อน ระหว่าง และหลังการอ่าน ดังที่ คริสทีน นัททอล (Christine Nuttal 1982 : 128) ได้แบ่งคำถามตามชนิดของคำถามเป็น 4 ประเภท คือ

1. คำถามที่ต้องการการตอบรับหรือปฏิเสธ (yes/no questions)
2. คำถามที่ให้เลือก (alternative questions)
3. คำถามที่ขึ้นต้นด้วย wh (wh-questions) อันได้แก่ who, what, which, when, where
4. คำถามที่ขึ้นต้นด้วย how และ why (how/why questions)

เจ็ฟฟรีย์ โบรดิน และคณะ (Geoffrey Broughton and others 1990 : 104) ได้แบ่งลักษณะของคำถามในการสอนทักษะการอ่านออกเป็น 6 ประเภท ตามชนิดของคำถาม คือ

1. คำถามทั่ว ๆ ไป คือ คำถามที่ต้องการการตอบรับหรือปฏิเสธ (yes/no)
2. คำถามที่ขึ้นต้นด้วย wh (wh-questions)
3. คำถามให้เลือก (or)
4. คำถามที่ขึ้นต้นด้วย why, what does....mean? How does....

work?

5. คำถามเพื่อทดสอบความเข้าใจ (declarative) ให้ตอบว่าถูกหรือผิด (true/false)
6. คำถามแบบเลือกตอบ (multiple choice)

เนื่องจากการใช้คำถามเป็นเทคนิคที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย เพราะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ในการสอนทักษะการอ่าน ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น นักการศึกษาและผู้สนใจหลายท่าน ได้ศึกษาการใช้คำถามของครูในการสอนทักษะการอ่าน ดังนี้

แฟรงค์ เจ กุสแซค (Frank J. Guszak, 1967 : 227-233)

ศึกษาการใช้คำถามของครูในการสอนทักษะการอ่านใน 3 ระดับชั้น คือ เกรด 2 เกรด 4 และ เกรด 6 พบว่าคำถามของครู 70% เป็นคำถามระดับความรู้ความจำ ผู้เรียนไม่ต้องใช้ความคิดในการตอบคำถาม เพราะสามารถหาได้โดยตรงจากเนื้อหาที่อ่าน คำถามของครูน้อยกว่า 14% เป็นคำถามที่ต้องการให้ผู้เรียนใช้ความสามารถในการอ้างอิงเนื้อหาที่อ่าน และมีเพียง 15% ของคำถามของครูเท่านั้นที่เป็นคำถามระดับประเมิน เวย์น ออตโต และคณะ (Wayne Otto and others, 1979 : 134) ได้ศึกษางานวิจัยของกุสแซค และได้แสดงความคิดเห็นว่าผลจากการใช้คำถามของครูที่อาศัยความคิดระดับต่ำในการตอบคำถามของนักเรียน มีผลทำให้นักเรียนไม่มีพัฒนาการทางการอ่านเท่าที่ควร

ดอริส เอล เรดฟิลด์ และ เอลเลน วอร์ดแมน รูสโซ (Doris L.

Redfield and Elaine Waldman Rousseau, 1981 : 237-245) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้คำถามระดับต่าง ๆ ของครูกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียน โดยใช้วิธีวิเคราะห์แบบเมตาดา (Meta-analytic technique) การศึกษาครั้งนี้ ได้ศึกษาการใช้คำถามของครูทั้งในระดับสูงและในระดับต่ำ จำนวน 20 ครั้ง พบว่าสัมฤทธิ์ผลในการอ่านของนักเรียนสูงขึ้นเมื่อครูใช้คำถามที่ต้องอาศัยความคิดระดับสูงในการตอบคำถาม มากกว่าเมื่อครูใช้คำถามที่นักเรียนอาศัยความคิดในการตอบคำถามน้อย

อรุณรัตน์ พ่วงทิพากร (2532) ได้ศึกษาเปรียบเทียบ ผลของการใช้
คำถามระดับต่าง ๆ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยม
ศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า การสอนโดยใช้คำถามระดับต่ำและระดับสูง สามารถ
ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษได้มากกว่า การสอนโดยใช้
คำถามระดับต่ำเพียงอย่างเดียว

วิไลพร ชนสวรรค์ (2533) ศึกษาการเปรียบเทียบพฤติกรรมการตั้ง
คำถามทางวาจาของนักศึกษาฝึกสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
โปรแกรมหลักสูตรสองปีครึ่งกับหลักสูตรสี่ปี ในการสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า โดยส่วนรวมตามคำถามประเภทความจำมากที่สุด รองลงมา
คือคำถามประเภทความเข้าใจ และพบว่านักศึกษาฝึกสอนหลักสูตรสองปีครึ่ง ถาม
คำถามประเภทประเมินก่าน้อยที่สุด ในขณะที่นักศึกษาฝึกสอนหลักสูตรสี่ปีถามคำถาม
ประเภทสร้างสรรค์น้อยที่สุด

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้คำถามในการ
เรียนการสอนดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาลักษณะคำถามที่ครูสร้างขึ้นเพื่อใช้
ในการสอนทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ เพราะมีความเห็นว่าการที่ครูจะถาม
คำถามได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุจุดประสงค์ที่วางไว้ เช่น ใช้คำถามเพราะ
ต้องการทราบความรู้เดิมของผู้เรียน ใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและมีส่วนร่วม
ในกิจกรรมการเรียนการสอน หรือใช้คำถามเพื่อต้องการประเมินความรู้ของผู้เรียน
นั้น ครูควรเตรียมคำถามมาก่อนล่วงหน้า จากการศึกษาคำถามที่ครูเตรียมขึ้นเพื่อ
ใช้สอนทักษะการอ่านภาษาอังกฤษดังกล่าว จะสามารถทำให้ทราบว่าครูผู้สอนใช้คำถาม
ในการสอนอ่านในลักษณะใดบ้าง เพื่อเป็นข้อมูลช่วยปรับปรุงเทคนิคการใช้คำถามใน
การสอนทักษะการอ่านของครูให้ดีขึ้น และการศึกษาที่ผู้วิจัยเลือกระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในการศึกษาครั้งนี้ เพราะทั้งสองระดับชั้นถือเป็นชั้นสูง
สุดของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย อีกประการหนึ่งงานวิจัย
ที่จะศึกษานี้ยังมิได้มีผู้ใดทำการศึกษาวิเคราะห์มาก่อน

เพื่อวิเคราะห์ค่าตามที่ครูสร้างขึ้นตามจุดประสงค์ของการสอนการอ่าน และตามชนิดของคำถามจากบทอ่านที่กำหนดให้ สำหรับใช้ในการสอนทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ ทั้งก่อนการอ่าน ระหว่างการอ่าน และหลังการอ่านสำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูภาษาอังกฤษที่ทำการสอนวิชาทักษะการอ่านในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และ ครูที่สอนวิชาทักษะการอ่านในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ครั้งนี้จะวิเคราะห์ค่าตามที่ครูสร้างขึ้นก่อน ระหว่าง และหลังการอ่าน การวิเคราะห์คำถามแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ คำถามที่จำแนกตามจุดประสงค์ของการสอนอ่าน และตามชนิดของคำถาม

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

คำถามที่ครูภาษาอังกฤษสร้างขึ้น ในที่นี้หมายถึงคำถามที่ครูประจำการที่สอนวิชาภาษาอังกฤษ วิชาทักษะการอ่าน อ 052 ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และครูภาษาอังกฤษที่สอนวิชาทักษะการอ่าน อ 036 ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร สร้างขึ้นเพื่อใช้สอนทักษะการอ่านในเวลา 1 คาบเรียน จากบทอ่านที่ผู้วิจัยคัดเลือกมา 1 บท โดยกำหนดให้ครูสร้างคำถามก่อน ระหว่าง และหลังการอ่าน

การวิเคราะห์คำถามที่ครูภาษาอังกฤษสร้างขึ้น หมายถึง การวิเคราะห์คำถามที่ครูภาษาอังกฤษสร้างขึ้นก่อนการอ่าน ระหว่างการอ่าน และหลังการอ่าน ตามเกณฑ์ที่สร้างขึ้น ซึ่งแบ่งคำถามเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ คำถามจำแนกตามจุดประสงค์

ในการสอนทว้อ่าน และคำถามที่จำแนกตามชนิดของคำถาม

1. คำถามตามจุดประสงค์การสอนทว้อ่าน หมายถึงคำถามที่สร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้นักเรียน สามารถเข้าใจข้อความที่อ่าน มีรายละเอียดดังนี้

1.1 คำถามก่อนการอ่าน หมายถึง คำถามที่ครูสร้างขึ้นเพื่อถามนักเรียนก่อนที่จะให้นักเรียนอ่านเพื่อจุดประสงค์ดังนี้

1.1.1 คำถามเกี่ยวกับความรู้เดิม

1.1.2 คำถามเกี่ยวกับการทำนายความข้างหน้า

1.1.3 คำถามระดับความเข้าใจตามตัวอักษร

1.2 คำถามระหว่างการอ่าน หมายถึง คำถามที่ครูสร้างขึ้นเพื่อถามนักเรียนในระหว่างการอ่าน เพื่อจุดประสงค์ดังนี้

1.2.1 คำถามเกี่ยวกับการทำนายความข้างหน้า

1.2.2 คำถามเพื่อนั้นให้ผู้เรียนพัฒนากระบวนการคิด

1.2.3 คำถามระดับความเข้าใจตามตัวอักษร

1.2.4 คำถามเกี่ยวกับการเรียบเรียงหรือตีความใหม่

1.2.5 คำถามเกี่ยวกับการอนุมาน

1.2.6 คำถามเกี่ยวกับการประเมิน

1.2.7 คำถามที่ต้องการความคิดเห็นส่วนตัว

1.3 คำถามหลังการอ่าน หมายถึง คำถามที่ครูสร้างขึ้นเพื่อถามนักเรียนหลังการอ่าน เพื่อจุดประสงค์ดังนี้

1.3.1 คำถามเกี่ยวกับความเข้าใจระดับตัวอักษร

1.3.2 คำถามเกี่ยวกับการเรียบเรียงหรือตีความใหม่

1.3.3 คำถามเกี่ยวกับการอนุมาน

1.3.4 คำถามเกี่ยวกับการประเมิน

1.3.5 คำถามที่ต้องการความคิดเห็นส่วนตัว

2. คำถามตามชนิดของคำถามหมายถึง คำถามที่ครูสร้างขึ้นตามประเภทของคำถาม เพื่อใช้สอนก่อนการอ่าน ระหว่างการอ่าน และหลังการอ่าน ได้แก่

- 2.1 คำถามที่ต้องการการตอบรับหรือปฏิเสธ (yes/no)
- 2.2 คำถามที่ขึ้นต้นด้วย Wh (Wh questions)
- 2.3 คำถามที่ให้เลือก (or)
- 2.4 คำถามที่ขึ้นต้นด้วย Why, What does...mean?
- 2.5 คำถามเลือกตอบ (multiple choice)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย

1. ทำให้นักศึกษา ครูผู้สอน และสถาบันที่เกี่ยวข้อง ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้คำถามในการสอนทักษะการอ่าน และนำเอาผลของการวิจัยที่ได้มาปรับปรุงการสอนเพื่อช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านของผู้เรียน
2. เป็นแนวทางในการวิจัยครั้งต่อไปเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้คำถามในการสอนทักษะการอ่าน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย